

PHÁT TRIỂN KINH TẾ SỐ THEO NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG

NGUYỄN XUYẾN

Dại hội XIII của Đảng đã thông qua Nghị quyết: “Đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao, ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo. Nhất là những thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, thực hiện chuyển đổi số quốc gia, phát triển kinh tế số, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, sức cạnh tranh của nền kinh tế”. (1)

Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030 của Đại hội XIII nêu rõ: “Thực hiện quyết liệt chuyển đổi số, xây dựng nền kinh tế số, xã hội số, kích cầu đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng quy mô lớn, thúc đẩy tiêu dùng nội địa, giải quyết việc làm”. (2)

Chuyển đổi số là quá trình thay đổi từ mô hình truyền thống sang doanh nghiệp số bằng cách áp dụng công nghệ mới như: dữ liệu lớn (Big Data), internet vạn vật (IoT), điện toán đám mây (Cloud)... thay đổi phương thức lãnh đạo, điều hành, quy trình làm việc, văn hóa công ty...

Chuyển đổi số là khi có dữ liệu được số hóa rồi, chúng ta phải sử dụng các công nghệ như AI, Big Data... để phân tích dữ liệu, biến đổi nó và tạo ra một giá trị mới. Ở mức công nghệ số này thì ứng dụng ra những dạng thức đổi mới, sáng tạo trong cả một lĩnh vực thay vì chỉ nâng cấp và hỗ trợ những phương pháp truyền thống. Công nghệ số có thể hình dung bằng khái niệm “Văn phòng không giấy tờ”.

Kinh tế số là một nền kinh tế vận hành chủ yếu dựa trên công nghệ số, đặc biệt là giao dịch điện tử tiến hành thông qua internet. Kinh tế số

bao gồm tất cả các lĩnh vực và nền kinh tế (công nghiệp, nông nghiệp, dịch vụ, sản xuất, phân phối, lưu thông hàng hóa, giao thông vận tải, logistic, tài chính, ngân hàng...) mà công nghệ số được áp dụng.

Kinh tế số là mô hình tổ chức và phương thức hoạt động của nền kinh tế dựa trên ứng dụng công nghệ số. Kinh tế số có thể được tập hợp trong ba quá trình xử lý chính đan xen với nhau: xử lý vật liệu; xử lý năng lượng và xử lý thông tin. Trong đó, xử lý thông tin đóng vai trò quan trọng nhất và cũng là lĩnh vực dễ số hóa nhất. Các thành tựu của công nghệ thông tin và internet giúp kết nối hóa các nguồn lực, lược bỏ nhiều khâu trung gian và tăng cơ hội tiếp cận chuỗi giá trị toàn cầu. Dựa trên khả năng kết nối thông qua các thiết bị di động và khả năng tiếp cận với cơ sở dữ liệu lớn, những tính năng xử lý thông tin sẽ được nhân lên bởi những đột phá công nghệ trên nhiều lĩnh vực.

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư mang lại nhiều thay đổi cơ bản về kinh tế, xã hội trên toàn cầu. Sự bùng nổ và phổ biến của internet và các công nghệ kỹ thuật số đã mang lại nhiều cơ hội để tham gia và kết nối vào thị trường kinh tế số.

Việt Nam được đánh giá là một trong những quốc gia có tốc độ phát triển kinh tế số ở mức khá trong khu vực ASEAN với hạ tầng viễn thông - công nghệ thông tin khá tốt, phủ sóng rộng, mật độ người dùng cao.

Ngày 1/3/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 411/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược quốc gia phát triển kinh tế số

và xã hội số đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

Đề kinh tế số Việt Nam phát triển mạnh, năm 2022 đạt 20% GDP, năm 2030 là 30%; đứng thứ 2 trong khu vực ASEAN; trong nhóm 50 quốc gia hàng đầu thế giới và đáp ứng được mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hiệp quốc năm 2030, cần tập trung thực hiện đồng bộ các giải pháp chủ yếu sau:

Đổi mới tư duy lãnh đạo, quản lý và điều hành kinh tế. Người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương phải quyết liệt, chủ động thay đổi tư duy nhận thức về tính tất yếu của chuyển đổi số, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Việc số hóa nền kinh tế, chất lượng bộ máy quản trị quốc gia là một trong những yếu tố then chốt, có ý nghĩa quyết định.

Chuyển đổi và nâng cao nhận thức về chuyển đổi số, phát triển kinh tế số trong toàn xã hội.

Hoàn thiện thể chế, tạo khuôn khổ pháp luật đầy nhanh phát triển kinh tế số. Xây dựng Luật Công nghiệp công nghệ số nhằm thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng về phát triển công nghệ số. Những thể chế, chính sách hợp lý về bản quyền, quyền sở hữu trí tuệ và tự do hóa thị trường nghiên cứu khoa học sẽ tạo ra những bước đột phá trong quá trình chuyển đổi số.

Vừa phát triển chính phủ số, kinh tế số, xã hội số, vừa hình thành các doanh nghiệp công nghệ số có năng lực ra toàn cầu. Cung cấp 100% dịch vụ công trực tuyến mức độ 4; hình thành nền tảng dữ liệu cho các ngành kinh tế trọng điểm dựa trên dữ liệu của các cơ quan nhà nước và hạ tầng kết nối mạng internet vạn

(IoT). Mở dữ liệu cho các tổ chức, doanh nghiệp, tăng 30% dịch vụ sáng tạo dựa trên dữ liệu phục vụ người dân, doanh nghiệp.

Đầu tư nâng cấp hạ tầng kỹ thuật số. Phát triển hệ thống hạ tầng số quốc gia đồng bộ, rộng khắp đảm bảo đáp ứng yêu cầu kết nối, lưu trữ, xử lý dữ liệu, thông tin.

Chú trọng đào tạo nguồn nhân lực công nghệ thông tin phục vụ cho chuyển đổi kinh tế số. Xã hội hóa giáo dục công nghệ thông tin. Cập nhật chương trình đào tạo công nghệ thông tin gắn với các xu thế công nghệ mới... Có chính sách kết nối với cộng đồng khoa học công nghệ trong nước với nước ngoài, đặc biệt với cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài.

Bảo đảm an toàn, an ninh mạng. Tăng cường đầu tư cơ sở hạ tầng hiện đại để vượt qua các cuộc tấn công gây nghẽn mạng. Thành lập hệ thống máy lưu trữ dự phòng để chuyển hướng dữ liệu trước các cuộc tấn công và phục hồi sau tấn công mạng.

Tăng cường hợp tác quốc tế về công nghệ số và kinh tế số.

Năm 2021, nền kinh tế số của Việt Nam đạt 21 tỷ USD, đóng góp 5% GDP, cao gấp 7 lần so với năm 2015 và dự kiến sẽ đạt 57 tỷ USD vào năm 2025, đứng thứ 2 khu vực Đông Nam Á. Nếu tận dụng tối đa, kinh tế số có thể đem lại 27% GDP vào năm 2030, theo phát biểu của Phó Thủ tướng Lê Minh Khái tại Diễn đàn Kinh tế Thành phố Hồ Chí Minh năm 2022, ngày 15/4/2022 với chủ đề Kinh tế số.

Phát triển kinh tế số theo Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng là một trong những nội dung quan trọng thể hiện ý chí, quyết tâm hiện thực hóa phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc ■

Tài liệu tham khảo:

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tập 1, tr.210, 201, 213.